

ZÁMEK V PROMĚNÁCH ČASU - DÍL III.

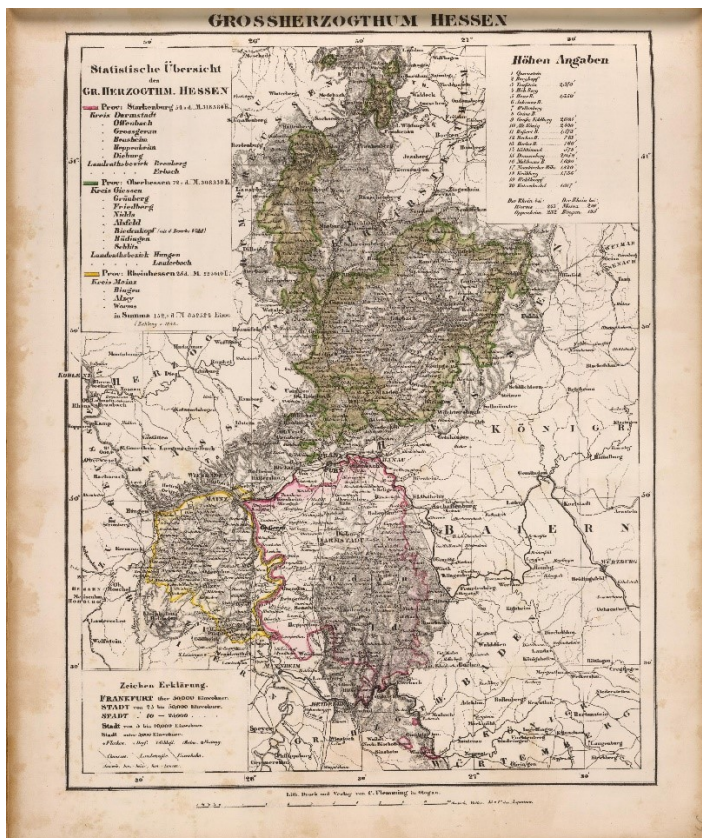
V minulém díle jsme opustili bzenecký zámek v době, kdy v roce 1806 zemřela hraběnka Arnošta Salm-Neuburg a bzenecké panství přešlo podle závěti na jejího příbuzného Františka de Paula z Ditrichštejna. Ten tak Bzenec připojil ke svým panstvím v Boskovicích a Sokolnicích. Cenné věci byly brzy ze bzeneckého zámku odvezeny do Boskovic, kde se část sbírek dochovala až do dnešních dnů. Můžeme zde obdivovat například původní bohatou knihovnu nebo portréty hrabat Pruskovských z Pruskova, které byly dříve součástí vybavení bzeneckého zámku. Ten byl posléze spolu s celým panstvím prodán kurfiřtu Hesensko-Kasselska Vilému II. Hesenskému. Abychom však mohli v našem příběhu pokračovat dál a pochopili veškeré budoucí události a jejich význam v širších souvislostech, musíme si udělat malou odbočku a vydat se do vzdáleného Hesensko-Kasselska a seznámit se alespoň v krátkosti s jeho historií.

Hesensko-Kasselsko vzniklo v roce 1567, kdy bylo po smrti hesenského lankraběte Filipa I. rozděleno Hesenské lankrabství mezi jeho 4 syny a nejstarší Vilém získal severní část jako lankrabství Hesensko-Kasselsko. Tím se také rod rozdělil do jednotlivých linií. Lankrabství Hesensko-Kasselsko se rozšířilo v roce 1604, kdy lankrabě Mořic zdědil Hesensko-marburské lankrabství od svého bezdětného strýce Ludvíka IV. (1537–1604). V roce 1720 se stal švédským králem Fridrich I. (1676–1751), třetí syn hesensko-kasselského lankraběte Karla (1654–1730) a jeho manželky Marie Amálie Kuronské (1653–1711). Fridrich se 10 let od své korunovace stal v roce 1730 i hesensko-kasselským lankrabětem; lankrabství Hese-Kassel tak bylo v letech 1730–1751 v personální unii se Švédskem. Jak králem, tak lankrabětem zůstal Fridrich až do své smrti v roce 1751, ve skutečnosti však vládl v Kasselu králův mladší bratr Vilém VIII., který lankrabství i zdědil. Ve Švédsku však po smrti bezdětného Fridricha nastoupil na královský trůn Adolf Fridrich z rodu Holstein-Gottorp. Díky reorganizaci německých států a německé mediatizaci roku 1803, bylo lankrabství Hesensko-Kasselsko povýšeno na říšské kurfiřtství, resp. Hesenské kurfiřtství a lankrabě Vilém IX. byl povýšen na kurfiřta.

Kurfiršský hodnostní klobouk. Kurfirš byl říšský kníže s právem volit panovníka Svaté říše římské národa německého. Původně volila krále všechna říšská knížata, kolem poloviny 13. století se počet knížat s právem volit snížil na sedm, což v roce 1356 formálně potvrdil císař Karel IV. svojí Zlatou bulou. Kurfirši byli zároveň držiteli nejvyšších říšských úřadů. V roce 1692 se zvýšil počet kurfirštů na devět. Po zániku Svaté říše římské národa německého v roce 1806 pozbyl titul kurfirš opodstatnění a většina tehdejších kurfirštů přijala jiné tituly. Jediný panovník, který pokračoval v užívání titulu kurfirš, byl právě lankrabě hesensko-kasselský, a to z prestižních důvodů, aby si uchoval postavení seniora Hesenského domu vůči nově povýšenému velkovévodovi Hesensko-Darmstadtskému. Vládcí Hesensko-Kasselska udrželi kurfiršský titul a vládu až do porážky v prusko-rakouské válce a zániku samostatného státu v letech 1866–1867.

Od té doby až do zániku je Hesensko-Kasselsko známé jako „Kurhessen“, i když bylo stále obvykle označováno jako Hesensko-Kasselsko. Jižněji ležící Hesensko-Darmstadtsko povýšil Napoleon v roce 1806 na velkovévodství. Hesenské kurfiršství bylo v roce 1806 připojeno k Napoleonovu Vestfálskému království, kvůli podpoře kurfirš Viléma Prusku. Po porážce Napoleona bylo v roce 1813 obnoveno.

Mapa Hesensko-Kasselského kurfiršství z roku 1855 od kartografa Carla Flemminga.

V roce 1815 se stalo nezávislým členem Německého spolku. V prusko-rakouské válce bylo Hesensko-Kasselsko spojencem Rakouska, po jeho porážce v roce 1866 bylo připojeno k Pruskému království. V rámci Pruska se stalo součástí provincie Hesensko-Nasavsko, která se skládala z bývalého Nasavského vévodství, Hesensko-Kasselska a svobodného města Frankfurt nad Mohanem.

SEZNAM HESENSKÝCH KURFIŘTŮ

- Vilém I. – 1803–1821, v letech 1806–1813 v exilu;
- Vilém II. – 1821–1847;
- Fridrich Vilém – 1847–1866, od roku 1831 byl regentem za nemocného otce, v roce 1866 je kurfiřtství připojeno k Prusku;

Vilém I. Hesenský (1743–1821). Syn lankraběte Fridricha II. Hesensko-Kasselského a jeho manželky Marie Hannoverské, dcery anglického krále Jiřího II. z hannoverské dynastie.

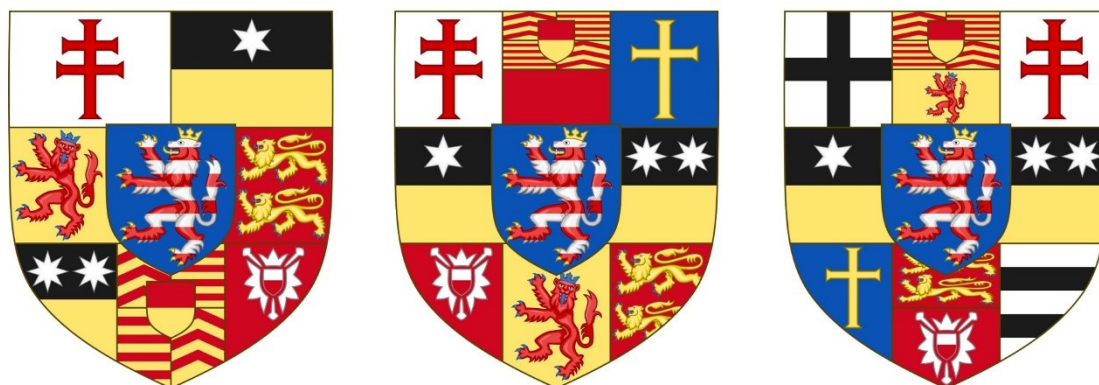
Vilém II. Hesenský (1777–1847). Syn kurfiřta Viléma I. a jeho manželky Karoliny Vilemíny Dánské.

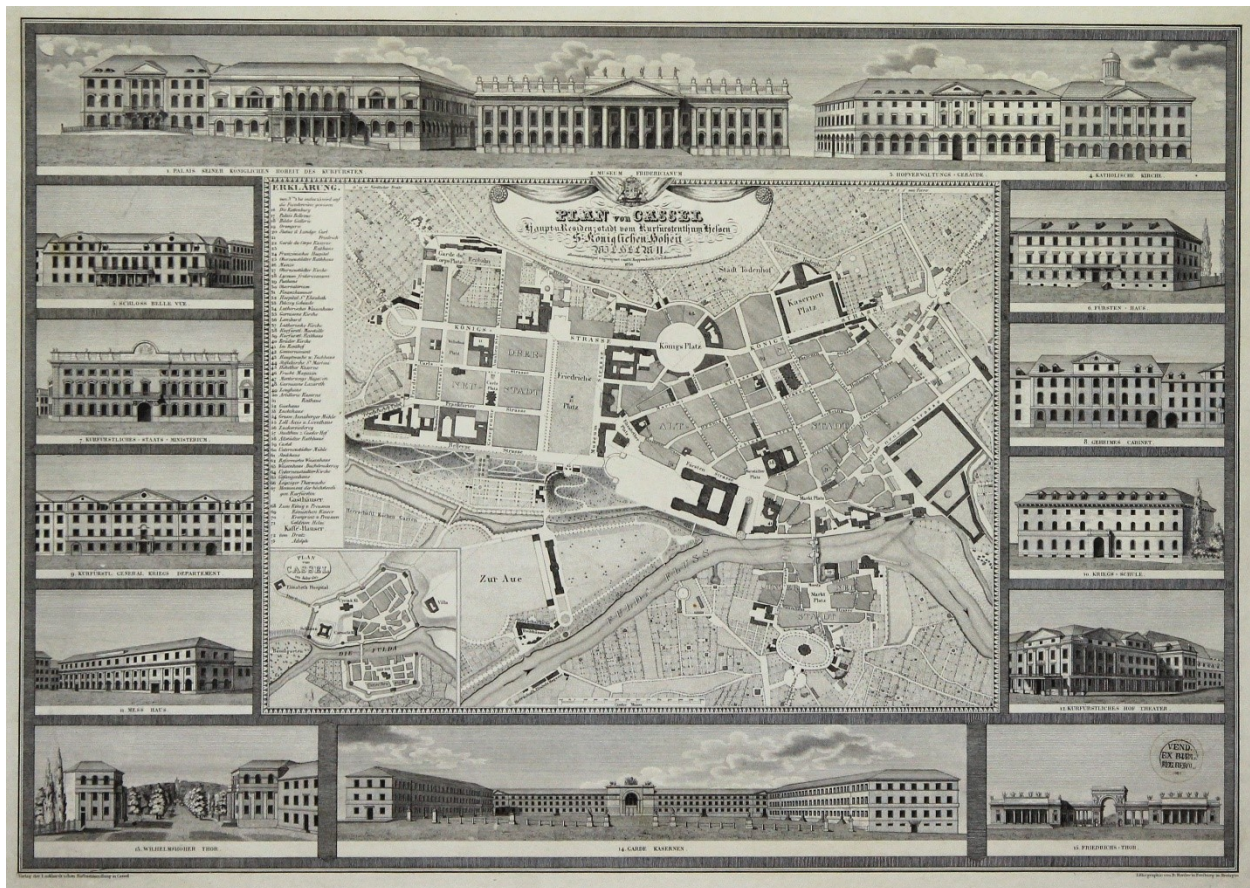
Fridrich Vilém Hesenský (1802 –1875). Syn kurfiřta Viléma II. Hesenského a jeho první manželky Augusty Pruské, nejmladší dcery krále Fridricha Viléma II.

Po druhé světové válce bylo Hesensko jako spolková země obnoveno v historicky největším rozsahu 19. září 1945 jako země **Velké Hesensko**, sloučením většiny území bývalého Lidového státu Hesenska, většinou území bývalé pruské provincie Hesenska-Nasavska (asi polovina bývalého Nasavského vévodství, bývalé svobodné říšské město Frankfurt nad Mohanem, část lankrabství Hesensko-Homburska, kurfiřtství Hesenského (Hesensko-Kasselsko) bez jeho bývalých okresů Panství Šmalkaldského a Hrabství Schaumburgu) a většinou území bývalého Svobodného státu Waldecku.

Tímto vyprávěním jsme si aspoň trochu přiblížili zemi kurfiřta Viléma II. Hesenského a v dalším díle se již zaměříme přímo na jeho osobnost, vládu a důvody, které vedly tohoto panovníka cizí suverénní země ke koupi bzeneckého panství.

Vývoj lankrabětského erbu Hesensko-Kasselska. Zleva: erb používaný v letech 1736 – 1804; 1804 – 1815; 1815 – 1866.

Plán Kasselu z roku 1830 s vyobrazením nejdůležitějších budov. Kassel byl hlavním městem Hesensko-Kasselského kurfiřtství s rezidencí jeho panovníků.

Vít Vratislavský, Libor Kuchař a Petr Janovský